

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ภาค ๓

ลักษณะ ๑ ฟ้องคดีอาญาและไต่สวนมูลฟ้อง

ดร.จิตฤดี วีระเวสต์
 ประธานแผนกคดีสิ่งแวดล้อม
 ในศาลอุทธรณ์ภาค ๔

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

ต่อจากคราวที่แล้ว กล่าวถึง คำฟ้องต้องครบองค์ประกอบความผิด

- ▶ คำบรรยายฟ้องที่ขาดองค์ประกอบความผิด โจทก์จะขอแก้ไขให้สมบูรณ์ในภายหลังไม่ได้ หรือแม้ศาลจะเห็นเองในชั้นตรวจคำฟ้อง ศาลก็ไม่อาจสั่งแก้ไขให้ถูกต้องได้เช่นกัน (ฎีกาที่ ๑๐๖๒/๒๕๐๔, ๑๕๖/๒๕๒๘)
- ▶ คดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ซึ่งต้องมีการไต่สวนมูลฟ้อง ถ้าโจทก์บรรยายฟ้องขาดองค์ประกอบความผิด ศาลยกฟ้องได้โดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้องก่อน (ฎีกาที่ ๔๕๕๒/๒๕๖๔, ๘๘๘/๒๕๒๓, ๒๓๕๓/๒๕๔๔, ๑๔๕๕/๒๕๒๓ และที่ ๖๕๒๓/๒๕๕๓)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

- ▶ แม้ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องเมื่อข้อเท็จจริงได้รับความจากพยานหลักฐานของโจทก์ว่าการกระทำของจำเลยครบองค์ประกอบความผิดที่ฟ้องก็ฟังได้แล้วว่าคดีมีมูล ไม่จำเป็นต้องรับฟังพยานหลักฐานจนปราศจากข้อสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามฟ้องจริงและจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้นเหมือนดังเช่นในชั้นพิจารณา แต่ข้อเท็จจริงที่ได้รับความในชั้นไต่สวนมูลฟ้องก็ต้องมาจากพยานหลักฐานที่ไม่ต้องห้ามมิให้รับฟังตามกฎหมายและต้องไม่มีข้อพิรุธอันเป็นที่ประจักษ์ด้วย หนังสือรับสภาพหนี้ที่อ้างว่าเป็นเอกสารปลอมจึงถือเป็นพยานหลักฐานสำคัญในการพิสูจน์ความผิดตามฟ้อง แต่โจทก์ทั้งสามไม่ได้นำมาแสดงต่อศาล หรือขอให้ศาลหมายเรียกจาก ...

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

- ▶ ... ผู้ครอบครองเอกสารมาอ้างเป็นพยาน ทำให้ไม่อาจตรวจสอบลายมือชื่อในหนังสือรับสภาพหนี้ได้ และก็ไม่ได้นำโจทก์ที่ ๓ และ น. ซึ่งเป็นประจักษ์พยานมาเบิกความยืนยันว่าลายมือชื่อในหนังสือรับสภาพหนี้ไม่ใช่ของตน คงมีโจทก์ที่ ๒ มาเบิกความปากเดียว อันเป็นพยานบอกเล่าทั้งที่โจทก์ที่ ๓ และ น. มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งและอยู่ในวิสัยที่จะติดตามมาเบิกความได้ จึงมิใช่กรณีเหตุจำเป็นและไม่เข้าข้อยกเว้นที่จะให้รับฟังได้ จึงต้องห้ามมิให้รับฟังตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖/๓ คดีโจทก์ทั้งสามไม่มีมูลความผิดฐานปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอมตามฟ้อง (ฎีกาที่ ๔๕๕๒/๒๕๖๔)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

- ▶ การที่ศาลยกฟ้องเพราะเหตุฟ้องของโจทก์ขาดองค์ประกอบความผิด ถือว่าศาลได้วินิจฉัยในเนื้อหาของความผิดที่โจทก์ฟ้องจำเลยแล้ว คำพิพากษาจึงเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๕ (๔) ทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ระงับไป (ฎีกา ๒๘๘/๒๕๖๐, ๒๗๕๗/๒๕๔๔)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

- ▶ แต่ถ้าศาลพิพากษายกฟ้องเพราะโจทก์บรรยายฟ้องไม่ชอบ โดยยังมีได้วินิจฉัยถึงการกระทำของจำเลยตามข้อกล่าวหาของโจทก์ ถือไม่ได้ว่าได้มีการวินิจฉัยความผิดซึ่งได้ฟ้องอันจะเป็นเหตุให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ระงับสิ้นไป โจทก์ย่อมฟ้องใหม่ได้ (ฎีกาที่ ๗๑๐๖/๒๕๕๗)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

- ▶ คดีก่อนศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายกฟ้อง เพราะ โจทก์ทั้งสองบรรยายฟ้องไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) โดยยังมีได้วินิจฉัยถึงการกระทำของจำเลยทั้งสองตามข้อกล่าวหาของโจทก์ทั้งสอง จึงถือไม่ได้ว่าเป็นคำพิพากษาที่ได้วินิจฉัยในความผิดซึ่งได้ฟ้อง อันจะเป็นเหตุให้สิทธิของโจทก์ทั้งสองที่จะนำคดีมาฟ้องใหม่ระงับสิ้นไป ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๕ (๔) ฟ้องโจทก์ทั้งสองคดีนี้จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำกับคดีก่อน (ฎีกาที่ ๒๕๕๕/๒๕๖๔ และที่ ๔๓๑๒/๒๕๓๑)...

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

- ▶ ... โดยศาลคดีก่อนเห็นว่า ความผิดฐานฟ้องเท็จ โจทก์ทั้งสองต้องบรรยายฟ้องถึงข้อความตามที่อ้างว่าเป็นเท็จ โดยมีความจริงว่าอย่างไร และผู้กระทำทราบว่าเป็นเท็จด้วย แต่โจทก์ทั้งสองไม่ได้บรรยายฟ้องยืนยันข้อเท็จจริงที่เป็นความจริงด้วยว่าความจริงจำเลยทั้งสองทราบเป็นอย่างดีมาก่อนว่า ความที่นำไปฟ้องนั้นเป็นเท็จ ถือว่าฟ้องโจทก์ทั้งสองไม่ได้บรรยายถึงการกระทำทั้งหลายของจำเลยทั้งสองที่อ้างว่าจำเลยทั้งสองฟ้องเท็จพอสมควรเท่าที่จะให้จำเลยทั้งสองเข้าใจข้อหาได้ดี จึงเป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

- ▶ การบรรยายฟ้องของโจทก์ ไม่จำเป็นต้องใช้ถ้อยคำตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอย่างเคร่งครัด เพียงแต่บรรยายให้เข้าใจได้ว่าจำเลยกระทำการครบองค์ประกอบของความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ก็เพียงพอใช้ได้แล้ว (ฎีกาที่ ๗๐๖/๒๕๑๖ และที่ ๒๕๓๓/๒๕๖๔)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

- ▶ ไม่ได้บรรยายคำว่า “โดยทุจริต” แต่ใช้คำว่า “บังอาจ” (ฎีกาที่ ๖๕๕/๒๕๐๒ (ปชญ), ๓๕๘๘/๒๕๒๖, ๖๗๑๑/๒๕๓๕ และที่ ๒๗๒๒/๒๕๔๕)
- ▶ ใช้ถ้อยคำ “ไต่ตรงไว้ก่อน” โดยมีได้บรรยายลักษณะว่ากระทำการนั้นอย่างไร เป็นฟ้องสมบูรณ์แล้ว (ฎีกาที่ ๑๓๒๒๓/๒๕๕๓)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

- ▶ แต่ถ้าโจทก์บรรยายลักษณะการกระทำของจำเลยเข้าข้าง ทำให้เข้าใจว่าต้องมีการเตรียมการวางแผนมาก่อน แต่มิได้บรรยายว่ากระทำโดยไตร่ตรองไว้ก่อน แม้จะมีคำขอท้ายฟ้องให้ลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๕ มาด้วย ศาลก็จะลงโทษจำเลยตามมาตรา ๒๘๕ (๔) ไม่ได้ จำเลยคงมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๘ เท่านั้น (ฎีกาที่ ๑๕๕๗/๒๕๒๒)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

- ▶ การที่โจทก์บรรยายลักษณะการกระทำของจำเลยเข้าข้างทำให้เข้าใจว่าจำเลยฆ่าผู้ตายโดยกระทำทารุณโหดร้าย แต่มิได้บรรยายว่าจำเลยกระทำโดยทารุณโหดร้าย แม้จะมีคำขอท้ายฟ้องให้ลงโทษตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๕ มาด้วย ศาลก็ลงโทษจำเลยตามมาตรา ๒๘๕ (๕) ไม่ได้ เพราะเป็นเรื่องนอกเหนือไปจากที่โจทก์ฟ้องและไม่ใช่เรื่องที่โจทก์ประสงค์ให้ลงโทษ จำเลยคงมีความผิดตามมาตรา ๒๘๘ เท่านั้น (ฎีกาที่ ๑๖๕๓/๒๕๓๑)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

- ▶ บรรยายฟ้องว่า จำเลยแต่ละคนต่างด่าทอและยกสิ่งไม่ทู่ไม่ใสกันที่ตลาด พอเข้าใจได้ว่าเป็นการทะเลาะอื้ออึงในสาธารณสถาน (ฎีกาที่ ๘๕๔/๒๕๑๕)
- ▶ บรรยายฟ้องว่า จำเลยเป็นผู้ใหญ่บ้านโดยไม่ระบุถ้อยคำว่าเป็นเจ้าพนักงาน ถือว่าโจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายแล้ว (ฎีกาที่ ๓๘๘/๒๕๕๒)
- ▶ บรรยายฟ้องว่า จำเลยปลอมเช็ค โดยไม่บรรยายว่าปลอมตัวเงิน ก็สามารถใช้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีแล้ว เพราะเช็คเป็นตัวเงินชนิดหนึ่ง (ฎีกาที่ ๕๐๕๑/๒๕๔๓)

เนื้อหาของคำฟ้อง (ต่อ)

- ▶ การบรรยายฟ้องว่าจำเลยทำร้ายร่างกายผู้เสียหายซึ่งเป็นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือได้กระทำการตามหน้าที่ เป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ย่อมถือว่าครบองค์ประกอบความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๕๖ แล้ว ไม่จำเป็นต้องบรรยายว่าจำเลยได้รู้หรือไม่ว่าผู้เสียหายเป็นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำหรือได้กระทำการตามหน้าที่แต่อย่างใด (ฎีกาที่ ๒๕๓๖/๒๕๖๔)

เนื้อหาของคำฟ้อง

สรุปข้อ (๒.๑) โจทก์ต้องบรรยายถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิด หมายถึง การบรรยายถึงข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลย

- ▶ ถ้าฟ้องโจทก์ขาดสาระสำคัญไม่ครบองค์ประกอบแห่งความผิด แม้จำเลยจะให้การรับสารภาพ ก็ถือว่าเป็นการรับสารภาพตามฟ้องที่ไม่เป็นความผิด ศาลต้องพิพากษายกฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา

(๒.๒) ต้องบรรยายถึงข้อเท็จจริงและรายละเอียดที่เกี่ยวกับ เวลา ซึ่งเกิดการกระทำนั้น ๆ พอสมควรเท่าที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี

- ▶ “เวลา” หมายความว่า วัน เดือน ปี ที่เกิดการกระทำ ความผิด
- ▶ มิได้หมายความว่าเฉพาะเวลากลางวัน หรือกลางคืนเท่านั้น

การบรรยายห้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ ห้องที่ไม่ได้กล่าวถึงเวลากลางวันหรือกลางคืนจะไม่ชอบด้วยบทบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ ต้องพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไปว่าห้องนั้นกล่าวถึงเวลาพอจะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีหรือไม่

การบรรยายห้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ ความผิดฐานพรากผู้เยาว์ไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลเพื่อการอนาจาร โดยผู้เยาว์เต็มใจไปด้วย จำเลยจะกระทำไปในเวลากลางวันหรือกลางคืน ก็หาเป็นสาระสำคัญแห่งการกระทำผิดไม่...

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ ...คดีนี้จำเลยให้การรับสารภาพ มิได้หลงต่อสู้อยู่ในข้อที่มีได้กล่าวไว้ นั้น จำเลยยอมเข้าใจว่าโจทก์กล่าวหาว่าจำเลยกระทำผิดในเวลากลางวันหรือกลางคืน ดังนั้น จะถือว่าฟ้องโจทก์ไม่ได้บรรยายรายละเอียดเกี่ยวกับเวลากระทำผิดถึงขนาดเป็นฟ้องไม่ชอบหาได้ไม่ ฟ้องโจทก์จึงมีรายละเอียดเกี่ยวกับเวลาพอสมควรเท่าที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี (ฎีกาที่ ๑๓๖๓๓/๒๕๕๕)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ ฎีกาที่ ๑๑๔๖/๒๕๒๖ โจทก์บรรยายฟ้องว่า “เมื่อวันที่...พฤษภาคม ๒๕๒๓ โดยไม่ได้ระบุวันที่ โจทก์นำเช็คดังกล่าวไปเบิกเงินจากธนาคาร แต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน” คำบรรยายฟ้องดังกล่าวถือว่าไม่ได้ว่าเป็นการระบุวันกระทำผิดหรือวันที่ความผิดเกิดขึ้น แม้จะระบุเดือนและปี แต่เดือนพฤษภาคมมีถึง ๓๑ วัน จึงไม่อาจทราบได้ว่าจำเลยกระทำผิดหรือความผิดเกิดขึ้นวันใดในเดือนพฤษภาคม ๒๕๒๓ ฟ้องโจทก์จึงไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) การที่โจทก์นำสืบหลักฐานการคืนเช็คต่อศาลในชั้นไต่สวนมูลฟ้องนั้น หากอาจทำให้คำฟ้องที่ไม่สมบูรณ์กลายเป็นคำฟ้องที่สมบูรณ์ไปได้ไม่

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ การบรรยายฟ้องระบุวันเวลาจำเลยกระทำผิดในอนาคต เป็นฟ้องไม่ชอบ
- ▶ ฎีกาที่ ๒๕๘๘/๒๕๔๓ โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๒ กล่าวหาว่าจำเลยกระทำความผิดเมื่อระหว่างวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ เวลากลางวัน ถึงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๒ เวลากลางคืนก่อนเที่ยง วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด อันเป็นการกล่าวหาว่าจำเลยกระทำความผิดภายหลังวันที่โจทก์ยื่นฟ้อง ฟ้องโจทก์จึงไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) แม้จำเลยให้การรับสารภาพ ก็เป็นการรับสารภาพตามฟ้องที่ไม่เป็นความผิด ไม่อาจรับฟังลงโทษจำเลยได้

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ **หมายเหตุ** ในคดีความผิดต่อ พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ ใบคืนเช็คฉบับว่าเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินในวันใดและด้วยเหตุผลใด หากโจทก์ส่งสำเนาใบคืนเช็คโดยแนบติดมาท้ายฟ้อง ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของคำฟ้อง เช่นนี้ย่อมทำให้จำเลยเข้าใจฟ้องได้ว่าจำเลยกระทำความผิดวันใด ไม่เป็นฟ้องเคลือบคลุม (เทียบเคียงตามนัยฎีกาที่ ๔๕๑/๒๕๓๔)
- ▶ การบรรยายฟ้องที่มีเวลาเกิดเหตุทั้งก่อนและหลังวันฟ้อง เป็นฟ้องไม่ชอบ (ฎีกาที่ ๕๘๕/๒๕๒๔)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ การบรรยายฟ้องที่ระบุการกระทำของจำเลยขัดแย้งกันเอง เป็นฟ้องไม่ชอบ (ฎีกาที่ ๑๕๐๔/๒๕๒๒)
- ▶ ฎีกาที่ ๑๕๐๖/๒๕๒๕ บรรยายฟ้องว่าจำเลยให้การในชั้นสอบสวนว่าอย่างไรและเบิกความในชั้นศาลว่าอย่างไร แล้วสรุปว่าจำเลยกระทำผิดฐานแจ้งความเท็จหรือเบิกความเท็จ โดยอ้างว่าหากข้อความที่จำเลยให้การในชั้นศาลเป็นความจริง ที่จำเลยให้การต่อพนักงานสอบสวนก็ย่อมเป็นเท็จ และหากข้อความที่ให้การต่อพนักงานสอบสวนเป็นความจริง การเบิกความต่อศาลก็ย่อมเป็นเท็จ แสดงว่าโจทก์เองก็ไม่ทราบว่าเป็นจริงเป็นอย่างไร จึงเป็นฟ้องที่ขัดกันเองอยู่ในตัว ไม่อาจทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาและต่อสู้คดีได้ถูกต้อง เป็นฟ้องที่ไม่ชอบ

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ ฎีกาที่ ๑๕๐๔/๒๕๒๒ โจทก์บรรยายฟ้องเป็นสองตอน ตอนแรก ว่าจำเลยให้การต่อพนักงานสอบสวนด้วยข้อความอย่างหนึ่ง ตอนที่สอง ว่าจำเลยเบิกความต่อศาลด้วยข้อความอีกอย่างหนึ่งไม่ตรงกัน สรุปลงท้ายโจทก์บรรยายว่า จำเลยกระทำความผิดฐานแจ้งความเท็จเพราะความจริงเป็นดังจำเลยเบิกความต่อศาล หรือมิฉะนั้น จำเลยกระทำความผิดฐานเบิกความเท็จเพราะความจริงเป็นดังจำเลยให้การต่อพนักงานสอบสวน โจทก์มิได้บรรยายฟ้องให้ชัดว่าจำเลยกระทำความผิดฐานใด ...

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ ... การที่บรรยายฟ้องว่าจำเลยกระทำความผิดฐานแจ้งความเท็จหรือมิฉะนั้น จำเลยกระทำความผิดฐานเบิกความเท็จ เป็นฟ้องที่ขัดกันไม่ยืนยันการกระทำความผิดของจำเลยให้แน่นอน ทั้งฟ้องโจทก์ก็ได้ยืนยันข้อเท็จจริงใดเป็นความเท็จ ข้อเท็จจริงใดเป็นความจริง การกระทำของจำเลยต้องมีข้อเท็จจริงเป็นความเท็จหรือเป็นความจริงเพียงอย่างเดียว มิใช่เป็นได้ทั้งสองอย่างดังที่โจทก์กล่าวมาในฟ้องเช่นนั้น ฟ้องโจทก์จึงไม่สมบูรณ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ การบรรยายฟ้องที่ระบุว่า จำเลยเบียดบังทรัพย์ก่อนวันที่เข้าครอบครองทรัพย์ เป็นฟ้องที่ขาดองค์ประกอบความผิด ไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) (ฎีกาที่ ๓๘๒๓/๒๕๔๕)
- ▶ การบรรยายฟ้องว่า จำเลยกระทำความผิดฐานรับของโจร ก่อนความผิดมูลฐานอื่น ๆ เป็นฟ้องที่ขัดต่อสภาพและลักษณะของการกระทำความผิด ไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) (ฎีกาที่ ๓๓๐/๒๕๔๕)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ แต่กรณีบรรยายฟ้องว่า ไม่ทราบตัวผู้ลักทรัพย์ แต่ต่อมาพบทรัพย์ที่หายไปอยู่ที่จำเลย โจทก์ยอมฟ้องขอให้ลงโทษฐานลักทรัพย์หรือรับของโจรได้ **ไม่มีความขัดแย้งกัน**

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ ฎีกาที่ ๒๔๖/๒๕๔๖ โจทก์บรรยายฟ้องว่า ได้เกิดเหตุคนร้ายหลายคนร่วมกันลักทรัพย์ของผู้เสียหาย ต่อมาเจ้าพนักงานจับกุมจำเลยได้พร้อมทรัพย์ที่ถูกคนร้ายลักไปดังกล่าว **ทั้งนี้จำเลยกับพวกร่วมกันเป็นคนร้ายลักทรัพย์ หรือมิฉะนั้นจำเลยกับพวกร่วมกันรับของโจร** คำฟ้องของโจทก์ดังกล่าวมิได้มีข้อความใดยืนยันหรือทำให้เข้าใจได้ว่าจำเลยกระทำผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของโจร **ทั้งมิได้มีความขัดแย้งกัน แต่เป็นการบรรยายข้อเท็จจริงที่ปรากฏเพื่อให้ศาลวินิจฉัยเลือกลงโทษตามที่ศาลจะฟังข้อเท็จจริงตามพยานหลักฐานของโจทก์** จึงเป็นฟ้องที่สมบูรณ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ การบรรยายฟ้องว่า **ลักทรัพย์ในเวลา กลางวันและกลางคืนต่อเนื่องกัน** แต่มิได้นำสืบว่าเหตุเกิดเวลากลางคืน ศาลต้องฟังให้เป็นประโยชน์แก่จำเลยว่าเหตุเกิดเวลากลางวัน (ฎีกาที่ ๔๘๕๓/๒๕๔๕, ๘๕๓๖/๒๕๕๑)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ ฎีกาที่ ๘๕๓๖/๒๕๕๑ โจทก์ได้บรรยายถึงการกระทำความผิดของจำเลยได้ความว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๘ เวลากลางวัน ถึงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๘ เวลากลางวันและกลางคืนต่อเนื่องกัน วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด... แม้คำบรรยายฟ้องของโจทก์พอที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีว่าวันเวลาที่จำเลยกระทำความผิดเป็นช่วงเวลาใด และจำเลยให้การรับสารภาพข้อหาดลักทรัพย์ตามฟ้องก็ตาม แต่โจทก์มิได้นำสืบเกี่ยวกับเวลาเกิดเหตุให้ศาลเห็นว่าจำเลยลักทรัพย์ในเวลากลางคืน ซึ่งความจริงเหตุอาจจะเกิดในเวลากลางวันก็ได้ จึงต้องยกประโยชน์ให้แก่จำเลย โดยฟังได้เพียงว่าจำเลยลักทรัพย์ในเวลากลางวัน

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ กรณีที่โจทก์ระบุเฉพาะวัน เดือน ปี โดยมีได้ระบุเวลากลางวันหรือกลางคืน แต่ระบุเวลาชัดเจนว่า ๗ นาฬิกา ก็ไม่จำเป็นต้องระบุอีกว่าเป็นเวลากลางวันอีก

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ แต่ถ้าลักษณะของการกระทำความผิดตามที่ฟ้องนั้น เข้าใจได้ว่าเป็นเวลาไหน แม้จะไม่ได้ระบุเวลาดังกล่าวไว้ ก็ย่อมเข้าใจได้ว่าการกระทำนั้นเกิดในเวลาใด ไม่ทำให้เป็นฟ้องเคลือบคลุม
- ▶ การเบิกความเท็จ การนำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จ
- ▶ ความผิดต่อ พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ ที่ความผิดเกิดขณะธนาคารปฏิบัติราชการจ่ายเงินนั้น เมื่อพิจารณาตามลักษณะของการกระทำสามารถทราบได้ว่าเป็นเวลากลางวัน อันเป็นเวลาตามราชการ (ฎีกาที่ ๑๕๑๓/๒๕๕๒)
- ▶ เล่นการพนันสลากกินรวบ (ฎีกาที่ ๑๖๒๖/๒๕๐๖ (ปชญ))

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ กรณีไม่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะระบุวันเวลาเกิดเหตุได้อย่างแน่ชัด การบรรยายฟ้องอาจรระบุเป็นช่วงระยะเวลาโดยประมาณ หรือระบุว่าเหตุเกิดระหว่างวันที่เท่าใดถึงวันที่เท่าใด วันเวลาใดไม่ปรากฏชัดก็ได้ (ฎีกาที่ ๕๕๘๑/๒๕๖๒)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ ฎีกาที่ ๒๕๕/๒๕๖๓ โจทก์บรรยายฟ้องระบุวันเวลากระทำ ความผิดของจำเลยว่า เกิดขึ้นประมาณกลางเดือน พฤษภาคม เดือนมิถุนายน เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๐ เวลา กลางวัน และระหว่างวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลากลางวัน วันใดไม่ปรากฏชัด ซึ่งรวมเอาวันเสาร์และวัน อาทิตย์เข้าไปด้วย แต่ก็เป็นเพราะโจทก์ไม่อาจทราบวัน กระทำความผิดที่แน่ชัดของจำเลยได้...

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ ...อย่างไรก็ดี ถือเป็นเรื่องที่โจทก์สามารถนำสืบในชั้นพิจารณาได้ว่า การกระทำนั้นเกิดขึ้นในวันที่โรงเรียนมีการเรียนการสอนตามปกติในเวลาราชการในช่วงระหว่างวันที่ซึ่งบรรยายไว้ในฟ้อง อันเป็นเพียงรายละเอียด การบรรยายฟ้องของโจทก์จึงเป็นอีกลักษณะหนึ่งของการกล่าวถึงข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับเวลากระทำความผิด ดังที่ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) บังคับไว้ ซึ่งเพียงพอจะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี ฟ้องของโจทก์จึงไม่เคลือบคลุม

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ ฎีกาที่ ๒๓๐๕/๒๕๖๔ คำฟ้องโจทก์บรรยายเวลาที่เกิดการกระทำความผิดว่า เมื่อประมาณกลางปี ๒๕๖๐ เวลากลางวัน โดยมีได้ระบุว่า เหตุคดีนี้เกิดในวันใดเดือนใด เนื่องจากโจทก์ไม่ทราบวันกระทำความผิดที่แน่ชัด และได้รับความตามรายงานการสืบเสาะว่าจำเลยก็จำวันที่ตนเองกระทำความผิดไม่ได้คงจำได้แต่เพียงว่าได้กระทำความผิดเมื่อประมาณกลางปี ๒๕๖๐ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงตามที่โจทก์บรรยายฟ้องมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว และจำเลยให้การรับสารภาพโดยมิได้หลงต่อผู้ในเรื่องวันเวลากระทำความผิด ย่อมถือว่าโจทก์ได้บรรยายข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับเวลากระทำความผิดพอสมควรเท่าที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีแล้ว จึงเป็นคำฟ้องที่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ **หมายเหตุ** วันที่รู้เรื่องความผิดไม่ใช่องค์ประกอบของความผิดและไม่ใช่รายละเอียดที่เกี่ยวกับเวลาที่จำเลยกระทำความผิด
- ▶ ในชั้นตรวจคำฟ้อง แม้ฟ้องไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ศาลก็มีอำนาจสั่งโจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง ดังนั้น เพื่อทราบว่าคุณโจทก์ขาดอายุความหรือไม่ ศาลชั้นต้นย่อมมีอำนาจสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องได้ (ฎีกาที่ ๕๐๕๕/๒๕๔๐)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ กรณีฟ้องไม่ได้ระบุวันเวลาที่จำเลยกระทำความผิด แต่หากคำร้องขอผิดฟ้องฝากขังซึ่งพออนุมูลมถือว่า เป็นส่วนประกอบของคำฟ้องได้ระบุวันเวลาที่จำเลยกระทำความผิดไว้ ย่อมเพียงพอให้จำเลยเข้าใจได้แล้ว (ฎีกาที่ ๔๔๔/๒๕๕๐)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ โจทก์พิมพ์วันเวลาที่จำเลยกระทำความผิดในบันทึกการฟ้องด้วยวาจาผิดพลาดไป แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดข้อเท็จจริงอื่นประกอบและทำให้จำเลยเข้าใจว่าวันที่เกิดเหตุแท้จริงคือวันใด ซึ่งทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี ไม่เป็นฟ้องเคลือบคลุม (ฎีกาที่ ๑๓๕๓/๒๕๕๘)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับเวลา (ต่อ)

- ▶ กรณีฟ้องระบุวันเวลาเกิดเหตุแตกต่างจากวันที่ระบุในใบนำส่งตัวผู้บาดเจ็บ ให้ดูรายละเอียดข้อเท็จจริงอื่นประกอบว่าสามารถทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีหรือไม่ (ฎีกาที่ ๒๘๔๘/๒๕๕๕)

ผลของการบรรยายห้องที่ไม่ระบุเวลา

- ▶ ห้องที่มีได้ระบุเวลากระทำความผิดไม่ใช่ห้องที่ขาดองค์ประกอบความผิด ศาลย่อมสั่งให้โจทก์แก้ไขให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๑ หรือโจทก์อาจยื่นคำร้องขอแก้ไขฟ้องให้ถูกต้องได้ตามมาตรา ๑๖๓, ๑๖๔
- ▶ หากไม่มีการแก้ไขฟ้องให้ถูกต้องจนล่วงเลยเวลาที่จะแก้ไขฟ้องแล้ว ศาลต้องยกฟ้อง (เทียบเคียงตามนัยฎีกาที่ ๑๔๕๐/๒๕๕๓)

ผลของการบรรยายห้องที่ไม่ระบุเวลา (ต่อ)

- ▶ ถ้าศาลวินิจฉัยว่าเป็นห้องที่ไม่ได้ระบุเวลาจะเท่ากับเป็นการวินิจฉัยในเนื้อหาของความผิดแล้ว อันถือว่าศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว (ฎีกาที่ ๖๘๗/๒๕๐๒ (ปชญ))
- ▶ ย่อมทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ระงับสิ้นไป ส่งผลให้โจทก์ฟ้องใหม่ไม่ได้

ผลของการบรรยายห้องที่ไม่ระบุเวลา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๖๘/๒๕๑๕ เวลากระทำผิดเป็นข้อสำคัญที่ โจทก์ต้องกล่าวในฟ้องและเป็นข้อเท็จจริงในเรื่อง ความผิดที่จำเลยกระทำ เมื่อศาลพิพากษายกฟ้อง คดีก่อนเพราะฟ้องโจทก์ไม่ระบุเวลากระทำผิด จึง ได้ชื่อว่าได้ยกฟ้องในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้วตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๕ (๔) โจทก์ไม่มีสิทธินำคดีมา ฟ้องจำเลยอีก

ผลของการบรรยายห้องที่ไม่ระบุเวลา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๕๑๓๗/๒๕๕๐ ข้อกล่าวหาของโจทก์ในคดีนี้กับคดีอาญา เรื่องก่อนมีมูลมาจากเหตุหรือการกระทำอันเดียวกันและศาลใน คดีก่อนได้พิพากษายกฟ้องโดยวินิจฉัยว่า ฟ้องโจทก์ไม่ปรากฏ ข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับเวลาซึ่งเกิดการกระทำผิด ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) ซึ่งถือว่าได้วินิจฉัยเนื้อหา ข้อเท็จจริงอันเป็นประเด็นแห่งคดีแล้ว และโจทก์มิได้อุทธรณ์ จึงถือว่าศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้อง แล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นคดีนี้จึงระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๕ (๔)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับสถานที่

(๒.๓) ต้องบรรยายถึงข้อเท็จจริงและรายละเอียดที่เกี่ยวกับสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำนั้น ๆ พอสมควรเท่าที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี

- ▶ “สถานที่” หมายถึง สถานที่ซึ่งเกิดการกระทำความผิด ซึ่งในคำฟ้องจะต้องระบุสถานที่เกิดเหตุด้วย หากโจทก์ฟ้องโดยมิได้ระบุสถานที่เกิดเหตุ ย่อมเป็นฟ้องไม่สมบูรณ์ (ฎีกาที่ ๗๖๘/๒๔๕๗)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับสถานที่ (ต่อ)

- ▶ อย่างไรก็ตาม กฎหมายหาได้ระบุเฉพาะเจาะจงให้โจทก์ต้องระบุให้แน่ชัดว่าอยู่ หมู่หรือตำบลใดเสมอไปไม่ เพียงแค่โจทก์ต้องกล่าวไว้พอสมควรที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี ก็เป็นอันเพียงพอแล้ว (ฎีกาที่ ๕๕๑/๒๕๐๕ (ปชญ))

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับสถานที่ (ต่อ)

- ▶ ฎีกาที่ ๔๓๓๕-๔๓๓๘/๒๕๔๔ แม้คำฟ้องโจทก์บรรยายแต่เพียงว่าเหตุเกิดที่อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ โดยไม่ได้ระบุตำบลเกิดเหตุให้ชัดเจน ก็ถือว่าคำฟ้องได้บรรยายถึงสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำนั้น ๆ แล้ว ทั้งจำเลยมิได้ต่อสู้เกี่ยวกับเรื่องนี้มาตั้งแต่ต้น และรูปคดีเป็นที่เข้าใจว่าจำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีแล้ว การที่โจทก์ไม่ได้บรรยายฟ้องว่าเหตุเกิดที่ตำบลอะไรนั้นจึงเป็นเพียงรายละเอียดที่โจทก์จะนำสืบให้ปรากฏในชั้นพิจารณาคำฟ้องของโจทก์ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับสถานที่ (ต่อ)

- ▶ ฎีกาที่ ๓๗๕๘/๒๕๕๗ โจทก์ฟ้องกล่าวหาว่าจำเลยกล่าวข้อความหมิ่นประมาทโจทก์ทางโทรศัพท์ต่อ ค. บุคคลที่สามซึ่งโทรศัพท์มาจากประเทศญี่ปุ่น ขณะนั้นจำเลยอยู่ในประเทศไทย ทำงานอยู่ที่บริษัท อ. แต่ไม่ทราบแน่ชัดว่าวันดังกล่าวจำเลยอยู่ที่ไหน จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ที่บริษัท ข. เช่นนี้ เห็นได้ว่า โจทก์ได้บรรยายสถานที่เกิดเหตุว่าเหตุเกิดที่ประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทย ...

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับสถานที่ (ต่อ)

- ▶ ... แต่จะเกิดเหตุที่บริษัทที่จำเลยทำงานอยู่ หรือเกิดที่ภูมิลำเนาของจำเลยหรือที่ใดในประเทศไทย ไม่ทราบแน่ชัด ซึ่งจำเลยสามารถรู้และเข้าใจได้ถึงข้อที่จำเลยถูกกล่าวหา เพราะคำฟ้องได้กล่าวถึงบุคคลและสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดซึ่งจำเลยทราบอยู่แล้ว คำฟ้องโจทก์ได้กล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำความผิดรวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องพอสมควรเท่าที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) แล้ว

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับสถานที่ (ต่อ)

- ▶ การบรรยายฟ้องที่มีได้ระบุสถานที่เกิดเหตุไว้ แต่หากคำร้องขอผิดฟ้องฝากขังซึ่งพออนุโลมถือว่าเป็นส่วนประกอบของคำฟ้องได้ระบุสถานที่ที่จำเลยกระทำความผิดไว้ ย่อมเพียงพอให้จำเลยเข้าใจได้แล้ว (ฎีกาที่ ๑๗๗๘/๒๕๕๑)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับสถานที่ (ต่อ)

- ▶ ฎีกาที่ ๑๒๒๒/๒๕๔๖ แม้คำฟ้องของโจทก์จะไม่ได้ระบุสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำ ความผิดก็ตาม แต่ในตอนท้ายของคำฟ้องกล่าวไว้ว่า ระหว่างสอบสวนจำเลยถูกควบคุมตัวอยู่ตามหมายขังของศาลชั้นต้นในคดีอาญาหมายเลขดำที่ พ.๑๗/๒๕๔๐ ซึ่งพออนุโลมได้ว่าเป็นส่วนประกอบของคำฟ้องและปรากฏว่าในสำนวนคดีดังกล่าวซึ่งรวมอยู่กับสำนวนคดีนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนที่ขอฝากขังจำเลยในขณะที่เป็นผู้ต้องหาได้ระบุสถานที่เกิดเหตุว่า เหตุเกิดที่โรงครัววัดอ่าวพร้าวเลขที่ ๗๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลเกาะกูด กิ่งอำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ซึ่งจำเลยได้รับสำเนาคำร้องแล้วมิได้โต้แย้งคัดค้าน จึงเป็นข้อบ่งชี้ว่าจำเลยย่อมจะเข้าใจได้ดีว่าเหตุเกิดที่ใด ฟ้องโจทก์จึงเป็นฟ้องที่สมบูรณ์ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕)

ผลของการบรรยายฟ้องที่ไม่ระบุสถานที่ (ต่อ)

- ▶ ฟ้องที่มีได้ระบุสถานที่กระทำความผิดไม่ใช่ฟ้องที่ขาดองค์ประกอบความผิด ศาลย่อมสั่งให้โจทก์แก้ไขให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๑ หรือโจทก์อาจยื่นคำร้องขอแก้ไขฟ้องให้ถูกต้องได้ตามมาตรา ๑๖๓, ๑๖๔
- ▶ หากไม่มีการแก้ไขฟ้องให้ถูกต้องจนล่วงเลยเวลาที่จะแก้ไขฟ้องแล้ว ศาลต้องยกฟ้อง (ฎีกาที่ ๔๕๗๖/๒๕๕๖)

ผลของการบรรยายห้องที่ไม่ระบุสถานที่ (ต่อ)

- ▶ หากศาลวินิจฉัยว่าเป็นห้องที่ไม่ได้ระบุสถานที่เกิดเหตุ เท่ากับเป็นการวินิจฉัยในเนื้อหาของความผิด อันถือว่า ศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว
- ▶ ย่อมทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ระงับสิ้นไป ส่งผลให้โจทก์ฟ้องใหม่ไม่ได้ (ฎีกาที่ ๑๕๒๕/๒๕๒๒)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับบุคคล

(๒.๔) ต้องบรรยายถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยพอสมควรเท่าที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี

- ▶ หากบุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในลักษณะอันเป็นองค์ประกอบความผิด โจทก์ต้องบรรยายมาในฟ้อง มิฉะนั้น จะเป็นฟ้องไม่ชอบ

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับบุคคล (ต่อ)

- ▶ โจทก์ระบุเพียงว่าจำเลยชู้หญิงขึ้นใจพวกพ่อค้าหมูในตลาดบางรัก เป็นจำนวนหลายสิบคน โดยไม่ระบุบุคคลผู้ถูกชู้หญิงขึ้นใจว่าเป็นใครแม้แต่คนเดียวนั้น ไม่มีทางที่จะให้จำเลยเข้าใจได้เลยว่าพ่อค้าหมูคนใดที่โจทก์กล่าวหาว่าจำเลยได้ชู้หญิงบังคับ พ่อค้าหมูรายใดจำเลยไม่ได้บังคับ เมื่อจำเลยให้การตัดฟ้องว่า ฟ้องของโจทก์เคลื่อนคลุมไม่ระบุเจ้าทุกข์หรือผู้เสียหาย เช่นนี้ศาลต้องยกฟ้อง (ฎีกาที่ ๑๐๗๘/๒๕๕๒)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับบุคคล (ต่อ)

- ▶ ฎีกาที่ ๒๔๒๒/๒๕๓๐ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองฐานชิงทรัพย์ตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๕ ประกอบด้วยมาตรา ๓๔๐ ตรี โดยมีได้บรรยายว่าทรัพย์ที่ถูกประทุษร้ายเป็นของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ย่อมเป็นฟ้องที่ขาดสาระสำคัญไม่ครบองค์ประกอบแห่งความผิดของกฎหมายดังกล่าว นอกจากนี้ฟ้องโจทก์ไม่ได้กล่าวถึงตัวบุคคลผู้ถูกจำเลยชู้หญิงและเป็นเจ้าของทรัพย์ไว้เลย ถือได้ว่าฟ้องโจทก์ไม่มีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องพอสมควรเท่าที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีอีกด้วย ฟ้องโจทก์จึงไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับบุคคล (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๐๓๐๗/๒๕๕๗ โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยทั้งสองร่วมกันพาอาวุธมีดติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ โดยไม่มีเหตุสมควร และร่วมกันทำร้ายร่างกายโดยเตะ ต่อย และถีบที่ใบหน้าและลำตัว กับใช้อาวุธมีดแทงผู้เสียหายที่ ๒ ที่หัวไหล่ซ้าย ชายโครง และหน้าท้องเป็นเหตุให้รับอันตรายสาหัส โดยไม่ปรากฏว่ามีบุคคลอื่นร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ ทำร้ายผู้เสียหายที่ ๒ อีก ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในการพิจารณาว่า จำเลยทั้งสองมิได้พาอาวุธมีดติดตัวมา และจำเลยที่ ๒ มิได้ร่วมกับจำเลยที่ ๑ ทำร้ายผู้เสียหายที่ ๒ หากแต่ได้ร่วมกับพวกที่เหลืออีก ๔ ถึง ๕ คน โดยพวกคนหนึ่งเป็นผู้ใช้อาวุธมีดแทงผู้เสียหายที่ ๒ ...

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับบุคคล (ต่อ)

...จึงเป็นข้อเท็จจริงที่แตกต่างกันเกี่ยวกับการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิด รวมทั้งรายละเอียดของบุคคลที่เกี่ยวข้องที่โจทก์ไม่ได้กล่าวมาในฟ้อง ซึ่งการเป็นตัวละครร่วมกันกระทำความผิดนั้น ป.อ. มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า ผู้เป็นตัวละครต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ผู้เป็นตัวละครแต่ละคนจึงต้องร่วมกันรับผิดชอบที่เกิดขึ้นแม้ตนไม่ได้กระทำเพราะต่างถือเอาการกระทำและเจตนาของกันและกันเป็นของตน ข้อเท็จจริงว่ามีการร่วมกันกระทำความผิดกับบุคคลอื่นนอกเหนือไปจากบุคคลที่โจทก์กล่าวมาในฟ้องจึงเป็นข้อสำคัญ ...

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับบุคคล (ต่อ)

...เมื่อโจทก์กล่าวในฟ้องเพียงว่าจำเลยทั้งสองเท่านั้นที่ร่วมกันกระทำความผิดโดยไม่มีบุคคลอื่นอีก ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในการพิจารณาจึงแตกต่างกับข้อเท็จจริงดังที่กล่าวในฟ้องในข้อสาระสำคัญ **มิใช่ข้อแตกต่างที่เป็นเพียงรายละเอียดที่ศาลจะลงโทษจำเลยที่ ๒ ตามข้อเท็จจริงที่ได้ความนั้นได้** ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๒ วรรคสอง **ย่อมลงโทษจำเลยที่ ๒ ในฐานะที่เป็นตัวการร่วมกับพวกที่เลื้อพาอาวุธมีดติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุสมควร และร่วมกันทำร้ายผู้เสียหายที่ ๒ เป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัสไม่ได้ ...**

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับบุคคล (ต่อ)

... แต่เมื่อโจทก์บรรยายฟ้องให้ลงโทษจำเลยที่ ๒ ในฐานะร่วมกันทำร้ายร่างกายผู้เสียหายที่ ๒ มาด้วยว่า จำเลยที่ ๒ ตะ ต่อย และถีบผู้เสียหายที่ ๒ เป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัสตาม ป.อ. มาตรา ๒๕๗ ความผิดดังกล่าวย่อมรวมถึงการใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นโดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๑ ด้วย ถือได้ว่าความผิดตามฟ้องรวมการกระทำหลายอย่างซึ่งแต่ละอย่างอาจเป็นความผิดได้อยู่ในตัวเอง ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจลงโทษจำเลยที่ ๒ ในความผิดฐานนี้ได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับบุคคล (ต่อ)

- ▶ ข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลนี้ ยังไม่ถึงขนาดเป็นองค์ประกอบความผิด
- ▶ เพียงแต่เป็นรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ความผิดเท่านั้น ซึ่งกฎหมายกำหนดว่าโจทก์จะต้อง บรรยายฟ้องมาให้เพียงพอที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับบุคคล (ต่อ)

- ▶ ฎีกาที่ ๖๔๗๕/๒๕๕๔ โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยใช้อาวุธปืนสั้นซึ่งทรัพย์ตามรายการทรัพย์ท้ายฟ้อง รวมเป็นเงิน ๑๘,๑๐๐ บาท ของผู้เสียหายไปโดยทุจริต โดยจำเลยใช้อาวุธปืนจู่โจมในทันใดนั้นจะใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อาวุธปืนยิงให้ตายหากขัดขืน เพื่อความสะดวกแก่การลักทรัพย์ พาทรัพย์นั้นไปให้ยื่นให้ซึ่งทรัพย์และให้พ้นจากการจับกุม อันเป็นการกล่าวถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำผิด ข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ ซึ่งเกิดการกระทำนั้น ๆ อีกทั้งบุคคลหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องด้วยพอสมควรเท่าที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี ตามที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕)...

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับบุคคล (ต่อ)

- ▶ ...แม้โจทก์จะไม่ได้ระบุชื่อผู้เสียหายที่เป็นเจ้าของทรัพย์สิน แต่ความผิดฐานลักทรัพย์หรือชิงทรัพย์องค์ประกอบแห่งความผิดดังกล่าวอยู่ที่การเอาทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ซึ่งเมื่ออ่านคำฟ้องโดยตลอดแล้ว โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยเอาทรัพย์สินของผู้เสียหายไปโดยทุจริต ย่อมเข้าใจได้ว่าจำเลยลักเอาทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งไม่ใช่ทรัพย์สินของจำเลยหรือเป็นทรัพย์สินที่ไม่มีเจ้าของไปโดยทุจริต เช่นนี้ฟ้องของโจทก์จึงระบุรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งของพอสมควรที่จำเลยจะต่อสู้คดีได้แล้ว โดยไม่จำเป็นต้องระบุชื่อผู้เสียหาย มิฉะนั้นหากไม่ทราบชื่อของผู้เสียหายก็จะทำให้ไม่มีทางที่จะฟ้องคดีในความผิดฐานลักทรัพย์หรือชิงทรัพย์ได้ ซึ่งไม่ใช่เป็นเจตนารมณ์ของกฎหมาย

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับบุคคล (ต่อ)

- ▶ ฎีกาที่ ๑๐๑๐๘/๒๕๕๓ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) การบรรยายฟ้องให้บรรยายถึงบุคคลและสิ่งของที่เกี่ยวข้องด้วยพอสมควรเท่าที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี เพื่อจำเลยจะต่อสู้คดีได้ถูกต้องเท่านั้น การที่โจทก์บรรยายฟ้องว่า หลังจากจำเลยรับของโจรซึ่งเป็นโทรศัพท์มือถือแล้ว จำเลยนำไปจำหน่ายให้แก่ผู้มีชื่อ ต่อมาเจ้าพนักงานตำรวจยึดทรัพย์สินจากผู้มีชื่อเป็นของกลาง อันเป็นการบรรยายถึงการกระทำที่อ้างว่าจำเลยรับของโจรเพื่อค้ากำไร ซึ่งทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีแล้ว โดยไม่จำเป็นต้องระบุชื่อผู้รับของกลางไว้จากจำเลยอีก ดังนี้ ฟ้องของโจทก์จึงไม่เคลือบคลุม

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับบุคคล (ต่อ)

- ▶ ฎีกาที่ ๑๘๐๘/๒๕๑๒ โดยปกติในคดีลักทรัพย์ ฟ้องย่อมต้องระบุชื่อเจ้าของทรัพย์เพื่อจำเลยจะต่อสู้คดีได้ แต่กฎหมายก็ได้บังคับเด็ดขาดว่าต้องระบุชื่อเจ้าทรัพย์เสมอไป เช่น ในกรณีที่ไม้อาจทราบตัวเจ้าของทรัพย์แน่นอนได้ คดีนี้โจทก์ฟ้องว่า ผู้อยู่ใกล้บริเวณเพลิงไหม้จำนวนมากต่างพากันขนของหนีไฟ จำเลยลักกระปุกอัดจารบีของผู้ขนย้ายสิ่งของหนีไฟโดยทุจริต ดังนี้ พอจะเข้าใจได้ว่าทรัพย์เป็นของคนใดคนหนึ่งในพวกขนของหนีไฟ แล้วจำเลยบังอาจลักเอาไป เท่ากับฟ้องระบุตัวเจ้าของทรัพย์ไว้พอสมควรที่จำเลยต่อสู้คดีได้แล้ว ไม่เป็นฟ้องเคลื่อนคลุม

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับบุคคล (ต่อ)

- ▶ การบรรยายฟ้องที่ไม่ได้ระบุชื่อผู้เสียหาย แต่หากในคำร้องผิดฟ้องฝากขังซึ่งพออนุมูลมว่าเป็นส่วนหนึ่งของคำฟ้องได้ระบุชื่อผู้เสียหายไว้แล้ว ย่อมสามารถทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี (ฎีกาที่ ๑๒๕๐/๒๕๒๑)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับบุคคล (ต่อ)

- ▶ การบรรยายฟ้องถึงชื่อผู้เสียหายที่ไม่ตรงกับชื่อผู้ได้รับบาดเจ็บตามสำเนาผลการตรวจชันสูตรบาดแผลที่แนบมาทำยฟ้อง เพียงแต่แสดงว่าไม่ใช่ผลการตรวจชันสูตรบาดแผลของผู้เสียหายเท่านั้น ไม่ได้ทำให้เข้าใจว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดตามข้อเท็จจริงที่โจทก์บรรยายมาในฟ้อง ไม่เป็นฟ้องเคลือบคลุม (ฎีกาที่ ๔๑๗๑/๒๕๕๐)

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับสิ่งของ

(๒.๕) ต้องบรรยายถึงสิ่งของที่เกี่ยวข้องด้วยพอสมควรเท่าที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี

- ▶ “สิ่งของ” อาจเป็นการเกี่ยวข้องในฐานะที่เป็นวัตถุแห่งการกระทำ
- ▶ เป็นสิ่งของที่จำเลยใช้เป็นอาวุธในการกระทำความผิด
- ▶ เป็นสิ่งของที่ได้มาจากการกระทำความผิด

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับสิ่งของ (ต่อ)

- ▶ ซึ่ง “สิ่งของ” นี้ โจทก์ต้องบรรยายมาในฟ้องให้ชัดเจนและเพียงพอที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีด้วย หากไม่มีรายละเอียดเพียงพอจะทำให้เป็นฟ้องเคลือบคลุม
- ▶ ฎีกาที่ ๗๕๕/๒๔๗๘ ฟ้องของโจทก์ที่บรรยายกล่าวอ้างความลอย ๆ ว่าจำเลยลักทรัพย์ไปหลายอย่าง แต่ไม่ได้ระบุว่าเป็นทรัพย์อะไร เอาไปขายให้ใคร อะไรบ้าง ที่ไหนเมื่อไร เช่นนี้ ถือว่าเป็นฟ้องเคลือบคลุม ทำให้จำเลยเสียเปรียบในการต่อสู้คดี

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับสิ่งของ (ต่อ)

ความผิดฐานพยายามลักทรัพย์ โจทก์เพียงบรรยายฟ้องเกี่ยวกับทรัพย์ไว้พอสมควรเท่าที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีก็เป็นการเพียงพอแล้ว

- ▶ ฎีกาที่ ๑๐๘๕๔/๒๕๕๓ โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยทั้งสองร่วมกันบุกรุกเข้าไปในห้องพักอาศัยอันเป็นเคหสถานของโรงแรมที่เป็นที่เกิดภัยพิบัติสึนามิ เพื่อลักทรัพย์สินของโรงแรมและของนักท่องเที่ยวที่เก็บรักษาไว้ในห้องพักดังกล่าว จำเลยทั้งสองลงมือกระทำความผิดแล้วแต่กระทำไปไม่ตลอดเพราะมีผู้พบเห็นและเข้าขัดขวางเสียก่อน จึงไม่อาจลักทรัพย์สินของผู้อื่นไปได้สำเร็จ...

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับสิ่งของ (ต่อ)

- ▶ ... จะเห็นได้ว่า ฟ้องโจทก์บรรยายครบถ้วนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) แล้ว เพียงแต่ไม่ได้บรรยายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่จำเลยทั้งสองพยายามลักเท่านั้น แต่เมื่ออ่านคำฟ้องโดยตลอดแล้ว ย่อมเป็นที่เข้าใจได้ว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันพยายามลักทรัพย์สินของผู้อื่น จึงเป็นการระบุข้อเท็จจริง รายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งของพอสมควรเท่าที่จะทำให้จำเลยทั้งสองเข้าใจข้อหาได้ดีและต่อผู้คดีได้ หากต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่จำเลยทั้งสองพยายามลักไม่ ฟ้องโจทก์จึงชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ (๕) แล้ว

การบรรยายฟ้องเกี่ยวกับสิ่งของ (ต่อ)

การบรรยายฟ้องว่าจำเลยรับของโจรโทรศัพท์ที่ไม่ต้องระบุหมายเลขโทรศัพท์ เพราะเป็นเรื่องที่โจทก์นำสืบได้ในชั้นพิจารณา (ฎีกาที่ ๑๐๑๐๘/๒๕๕๓)

- ▶ ฎีกาที่ ๒๓๒/๒๕๖๒ รายละเอียดที่ว่าเจ้าพนักงานยึดของกลางได้หรือไม่อย่างไร เป็นรายละเอียดที่โจทก์อาจนำสืบได้ในชั้นพิจารณา โดยไม่จำเป็นต้องกล่าวในฟ้อง เพราะข้อเท็จจริงดังกล่าวมิใช่สาระสำคัญแห่งการกระทำผิดของจำเลย ทั้งคดีนี้เดิมจำเลยให้การปฏิเสธ แต่ก่อนสืบพยานจำเลยขอถอนคำให้การเดิมและให้การใหม่เป็นรับสารภาพโดยมิได้หลงต่อผู้แสดงว่าจำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี ฟ้องโจทก์จึงชอบด้วยกฎหมาย

การบรรยายฟ้องคดีหมิ่นประมาท

(๒.๖) ในคดีหมิ่นประมาท ถ้อยคำพูด หนังสือ ภาพขีดเขียนหรือสิ่งอื่นอันเกี่ยวกับข้อหมิ่นประมาท ให้กล่าวไว้โดยบริบูรณ์หรือตีความท้ายฟ้อง

- ▶ **ป.อ. มาตรา ๓๒๖ บัญญัติว่า** “ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

การบรรยายฟ้องคดีหมิ่นประมาท (ต่อ)

- ▶ **องค์ประกอบสำคัญคือ** ใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม
- ▶ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง
- ▶ ฉะนั้น ถ้อยคำพูด หนังสือ ภาพขีดเขียนหรือสิ่งอื่นอันเกี่ยวกับข้อหมิ่นประมาท จึงเป็นสาระสำคัญต่อการที่จะทำให้จำเลย
เข้าใจข้อหาได้ดี โจทก์จึงต้องกล่าวไว้โดยบริบูรณ์ หรือตีความท้ายฟ้องด้วย

การบรรยายฟ้องคดีหมิ่นประมาท (ต่อ)

- ▶ มิฉะนั้น จะเป็นฟ้องเคลือบคลุมในลักษณะที่จำเลยไม่เข้าใจข้อหาพอสมควร มิใช่ในลักษณะขาดองค์ประกอบความผิด
- ▶ ทั้งการที่ไม่ได้บรรยายถ้อยคำพูด หนังสือ หรือสิ่งอื่นอันเกี่ยวกับข้อหมิ่นประมาทดังกล่าวไว้ในคำฟ้อง ย่อมถือว่าเป็นเรื่องที่โจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษเช่นกัน

การบรรยายฟ้องคดีหมิ่นประมาท (ต่อ)

- ▶ ฎีกาที่ ๓๓๕/๒๕๖๒ ในคดีหมิ่นประมาท ถ้อยคำพูด หรือสิ่งอื่นอันเกี่ยวกับข้อหมิ่นประมาท ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของความผิดฐานหมิ่นประมาทตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ วรรคสอง โจทก์ต้องบรรยายไว้ในคำฟ้อง เมื่อโจทก์ที่ ๑ มิได้บรรยายฟ้องไว้ ถือว่าไม่ใช่เป็นเรื่องที่โจทก์ที่ ๑ ประสงค์ให้ลงโทษ แม้จะฟังได้ว่า จำเลยพูดและติดภาพถ่ายโจทก์ที่ ๑ ดังกล่าวจริง ก็ไม่อาจนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาพิจารณาลงโทษจำเลยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๒ วรรคสี่

การบรรยายฟ้องคดีหมิ่นประมาท (ต่อ)

- ▶ คำว่า “กล่าวไว้โดยบริบูรณ์...” หมายถึง โจทก์ต้อง
 หยิบยกถ้อยคำพูด หนังสือ ภาพเขียนหรือสิ่งอื่น
 อันเกี่ยวกับข้อหมิ่นประมาทนั้นขึ้นกล่าวในฟ้อง หรือ
 ตัดมาท้ายฟ้องทั้งหมด โจทก์จะมาสรุปหรือปรับแต่ง
 ให้เป็นถ้อยคำธรรมดา หรือถ้อยคำที่สุภาพขึ้นไม่ได้
 (ฎีกาที่ ๑๒๐๘/๒๕๐๖)

การบรรยายฟ้องคดีหมิ่นประมาท (ต่อ)

- ▶ การบรรยายฟ้องคดีหมิ่นประมาทเกี่ยวกับพฤติการณ์
 ประกอบการกระทำให้เห็นว่ากล่าวใส่ความนั้น
 น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูก
 เกลียดชังนั้น ถือเป็นสาระสำคัญของความผิด หาก
 โจทก์ไม่บรรยาย ถือเป็นฟ้องไม่สมบูรณ์ (ฎีกาที่
 ๓๐๕๐/๒๕๔๔)

การบรรยายฟ้องคดีหมิ่นประมาท (ต่อ)

- ▶ โจทก์ต้องบรรยายฟ้องให้ปรากฏว่าเป็นการใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สามนั้นด้วย เพราะถือเป็นองค์ประกอบความผิดที่สำคัญ โดยการใส่ความผู้อื่นนั้น ต้องระบุว่า เป็นใคร แต่บุคคลที่สามนั้นไม่จำเป็นต้องระบุชื่อเพราะอาจเป็นใครก็ได้ ซึ่งเป็นรายละเอียดที่โจทก์นำสืบได้ในชั้นพิจารณา (ฎีกาที่ ๘๕๔-๘๕๗/๒๕๐๖ และที่ ๒๑๓๒/๒๕๓๓)

การบรรยายฟ้องคดีหมิ่นประมาท (ต่อ)

จบการบรรยาย

ครั้งที่ ๒

ขอขอบคุณ
บรรยายครั้งต่อไป
วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๕
เวลา ๑๘.๐๐ - ๑๙.๕๐ น.

